

Sygn. akt I C 121/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Słupcy, Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Joanna Rumin-Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2021 roku w Słupcy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Towarzystwa (...) SA w W.

przeciwko M. B.

o zapłatę

postanawia:

odrzucić pozew (art. 1099 § 1 k.p.c.).

sędzia Joanna Rumin-Jabłońska

Sygn. akt I C 121/21

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 22 kwietnia 2021 roku

W dniu 12 grudnia 2019 roku powód (...) Towarzystwo (...) SA w W. wniósł pozew przeciwko M. B. (zam. na terenie Niemiec) o zapłatę kwoty 30.255,47 zł wraz z odsetkami oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwany – będący pod wpływem alkoholu - w dniu 17 kwietnia 2015 roku spowodował kolizję, w wyniku czego uszkodzeniu uległ pojazd marki B.. Powód (jak ubezpieczyciel z tytułu OC) uznał swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłacił odszkodowanie, którego zwrotu teraz dochodzi od pozwanego.

Postanowieniem z dnia 3 listopada 2020 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie sygn. I C 3217/20 przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Zgodnie z art. 1099 k.p.c. brak jurysdykcji krajowej sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy, a w razie stwierdzenia braku jurysdykcji krajowej odrzuca pozew. Brak jurysdykcji krajowej stanowi przyczynę nieważności postępowania.

W niniejszej sprawie kwestię jurysdykcji krajowej należy oceniać na podstawie przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. Zasadą ogólną, przewidzianą w art. 4 ust. 1 rozporządzenia, jest jurysdykcja sądów tego państwa członkowskiego, na terytorium którego pozwany ma miejsca zamieszkania, niezależnie od obywatelstwa. Wyjątek od tej zasady stanowi art. 5 rozporządzenia, który przewiduje że osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa, ale jedynie na

podstawie sekcji 2-7. Ze szczególnych podstaw jurysdykcyjnych, stanowiących wyjątek od ogólnej reguły wyrażonej w art. 4 rozporządzenia, mogą korzystać tylko i wyłącznie strony słabsze tej relacji. Jak wyjaśniono w motywie 18 rozporządzenia, celem tej sekcji jest ochrona strony słabszej przez przepisy jurysdykcyjne bardziej dla niej korzystne niż przepisy ogólne. Przepisy te podlegają zatem wykładni zawężającej. Funkcja ochronna tych regulacji oznacza, że stosowanie szczególnych norm jurysdykcyjnych ustanowionych w tym celu w rozporządzeniu nie obejmuje osób, wobec których taka ochrona nie jest uzasadniona. Innymi słowy: jurysdykcja szczególna jest wyjątkiem od ogólnej zasady i ten przywilej służy tylko ochronie strony słabszej. ***W pozostałych relacjach obowiązuje jurysdykcja ogólna, a nie inne podstawy jurysdykcji szczególnej.*** Wyrazem powyższego stanowiska jest m.in. wyrok Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 31 stycznia 2018 roku w sprawie P. H., C-106/17. Trybunał orzekł, że art. 13 ust. 2 w zw. z art. 11 ust. 1 lit. b rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że nie może na niego powołać się osoba fizyczna, której działalność zawodowa polega m.in. na dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych od ubezpieczycieli, przywołująca umowne miejsce zamieszkania poszkodowanego. Z powyższego wynika, iż nie jest uzasadniona żadna szczególna ochrona w stosunkach pomiędzy profesjonalnymi uczestnikami obrotu w sektorze ubezpieczeń, spośród których żaden nie może zostać uznany za znajdującego się w słabszej pozycji w stosunku do drugiego. Ochrona taka byłaby uzasadniona w sytuacji, gdy podmiot, który wstąpił w prawa wierzyciela, również byłby uznany za podmiot słabszy. Tym bardziej, zdaniem Sądu, na szczególną ochronę (czyli skorzystanie z jurysdykcji szczególnej) nie może powoływać się powód-przedsiębiorca w stosunku do pozwanego osoby fizycznej (słabszej strony).

Podsumowując: skoro ogólną zasadą wynikającą z Rozporządzenia jest jurysdykcja sądów tego państwa członkowskiego, na terytorium którego pozwany ma miejsca zamieszkania, a dodatkowo to powód – ubezpieczyciel w tym stosunku jest stroną „silniejszą” w rozumieniu przepisów Rozporządzenia – to nie może on nawet korzystać z takich udogodnień (powoływać się na nie) jak pozывanie osób fizycznych w kraju swojej siedziby, a nie miejsca zamieszkania pozwanego. Zgodnie z powyższym ubezpieczyciel w sporze z osobą fizyczną nie może zatem korzystać z przepisów szczególnych dotyczących jurysdykcji (nawet gdyby przepisy te na takowe udogodnienie wskazywało) – winien pozwać tę osobę w państwie jej zamieszkania.

Na marginesie dodać także należy, że przepisy sekcji 3 „Jurysdykcja w sprawach dotyczących ubezpieczenia” stanowią, że w sprawach dotyczących ubezpieczenia jurysdykcję określają wyłącznie unormowania tej sekcji (art. 10). Przepisy tej sekcji tworzą autonomiczny system jurysdykcji (wyrok z dnia 12 maja 2005 roku w sprawie C-112/03 S. financière et industrielle du P., Zb. Orz. 2005, s. I- (...), pkt 29). Jurysdykcja w sprawach ubezpieczeniowych unormowana jest w art. 10-16 rozporządzenia w sposób wyczerpujący i samodzielny. Zgodnie z art. 14 ust. 1, nie naruszając przepisów art. 13 ust. 3 (który w sprawie nie ma znaczenia), ***ubezpieczyciel może pozywać tylko przed sądy państwa członkowskiego, na którego terytorium pozwany ma miejsce zamieszkania,*** bez względu na to, czy jest on ubezpieczającym, ubezpieczonym czy też uposażonym z tytułu ubezpieczenia. Pozew oparty został na treści umowy ubezpieczenia OC (zawartej z właścicielem pojazdu) oraz art. 43 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...), jest to tzw. roszczenia regresowe ubezpieczyciela przeciwko sprawcy – kierującemu pojazdem mechanicznym, który wyrządził szkodę kierując w stanie po użyciu alkoholu. Jak wynika z przedłożonych dokumentów, kolizja miała miejsce w H., a pozwany mieszka w Niemczech. Brak jest więc nawet według wskazanych przepisów uzasadnienia dla odstępstwa od ogólnej zasady wskazanej w art. 4 rozporządzenia – pozew winien zostać wniesiony do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania pozwanego.

Ponadto zgodnie z art. 7 pkt 2 Rozporządzenia nr 1215/2012 osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego - przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę. Wymaga zatem podkreślenia, iż kwestie związane z jurysdykcją szczególną w sprawach dotyczących ubezpieczenia w sposób wyczerpujący określono w sekcji 3 Rozporządzenia, zaś art. 10 stanowi jedynie, iż nie może ona naruszać regulacji art. 6 i art. 7 pkt 5. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że 7 ust. 2 nie znajduje w przedmiotowej sprawie zastosowania – zresztą czyn niedozwolony (kolizja) miał miejsce na terenie Niemiec.

Abstrahując od powyższego, jak już wskazano, udogodnienie związane z odstępstwem od ogólnej zasady jurysdykcji wskazanej w art. 4 Rozporządzenia nie dotyczy ubezpieczyciela pozywającego osobę fizyczną.

Wobec powyższego, na podstawie wskazanych przepisów, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

sędzia Joanna Rumin-Jabłońska